

Тетерев В. О.,
аспірант кафедри соціальної педагогіки,
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
м. Старобільськ, Україна

ЗАГАЛЬНІ ПРИЙОМИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ДОШОК В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У сучасних умовах інформатизації освіти в Україні проблема створення оптимальних умов для впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у освітній процес початкової школи вимагає суттєвої уваги. Впровадження інформаційнокомунікаційних технологій в освіту відкриває нові можливості реалізації принципово нових форм і методів навчання, які спрямовані на підвищення якості та ефективності навчання учнів. Одним із найбільш перспективних напрямів розвитку інформаційно-комунікативних технологій є мультимедійні технології, які відкривають можливості різноманітного подання інформації, поєднання тексту, звуку, графіки, ефектів моделювання. У зв'язку з цим виникає необхідність у розробці теоретико-методологічних засад використання мультимедійних технологій у навчально-виховному процесі початкової школи.

Питання розроблення і застосування інформаційно-комунікаційних технологій у початковій школі висвітлюються у працях багатьох психологів, педагогів-дослідників та практиків. Так, проблемам використання ІКТ у процесі навчання молодших школярів присвячені роботи Г. Краснової, В. Красильнікової, Г. Лаврентьевої, М. Левшина, Р. Моцика, О. Осіпова, І. Ретинської, М. Свіряєвої, М. Шишкіної; питання впливу мультимедійних технологій на емоційну, вольову та

моральну сфери учнів висвітлюються у працях В. Андрієвської, К. Белої, Л. Заря, В. Ковалько, А. Корабльова, Н. Куліченко; педагогічні умови проведення уроків-презентацій досліджують І. Вовчук, Т. Пушкарьова, О. Рибалко, Н. Олефіренко, З. Онишків; теоретико-методичні засади формування готовності вчителів початкових класів до застосування інформаційно-комунікативних технологій розробляють вчені С. Гунько, О. Суховірський, Ф. Халілова, В. Шакотько та ін.[1].

Навчання молодших школярів за допомогою електронних засобів є актуальним з декількох причин. По-перше, електронні засоби навчання допомагають унаочнити те, що вивчає дитина. А це в свою чергу йде в тандемі з психологічними особливостями дитини 6-9 років: зокрема абстрактно-образне мислення дитини, яке поступово переходить в абстрактне у початковій і завершується у середній школі. Наявність наочності завдяки електронним засобам створює своєрідну опору для запам'ятовування, яка сприймається школярами емоційно, що сприяє зосередженню їх уваги на об'єктах вивчення, а це важливо для інтенсифікації і підвищення ефективності навчального процесу. По-друге, електронні засоби навчального призначення виступають джерелом знань, систематизації, закріплення, повторення іншомовного матеріалу, а також засобом діагностики і контролю навчальних досягнень учнів початкової школи.

Інтерактивна дошка являє собою периферійний пристрій комп'ютера і виконує роль додаткового комп'ютерного монітора. Інтерактивна дошка відрізняється від звичайного монітора поверхнею, яка чутлива до дотику та має великі розміри – для зручності в роботі з аудиторією.

Подібно до звичайного комп'ютерного монітора управління прикладними програмами комп'ютера здійснюється або курсором мишки, або з екранної

клавіатури, що виведена на поверхню дошки. Роль курсору мишки на цьому вторинному моніторі з сенсорною поверхнею виконує будь-який твердий предмет, зокрема палець, фломастер або указка.

Уроки з використанням інтерактивної дошки дозволяють візуально демонструвати різні відео- й фотоматеріали, а також використовувати навчальні відеоігри або інші програми, що істотно поліпшує засвоюваність матеріалу.

Головними напрямками використання інтерактивних дошок у сучасній освіті є, по-перше, всілякі моделювання, демонстрування і презентації, а по-друге, інтерактивні завдання та вправи, які учні виконують безпосередньо біля дошки.

Прийомів роботи з інтерактивними дошками дуже багато. Усе залежить не стільки від можливостей конкретної дошки або програмного забезпечення, скільки від креативності вчителя, його фантазії, досвіду роботи з інтерактивної дошкою та технічними засобами навчання [2].

Інтерактивні дошки дозволяють учителям:

- супроводжувати демонстраційний матеріал помітками та зауваженнями, імпровізувати, більш гнучко готувати матеріал під відповідну аудиторію;
- робити записи на дошці «електронним маркером» різних кольорів на поверхні малюнку, який проектується з комп'ютера;
- зберігати та друкувати зображення на дошці;
- зберігати на комп'ютері увесь хід роботи на дошці;
- працювати з зображенням у відповідний час роботи на дошці;
- створювати прості й швидкі виправлення в наявному методичному матеріалі прямо на занятті, під час

пояснення матеріалу, адаптуючи його під конкретну аудиторію, під конкретні завдання, поставлені на занятті.

- подавати досліджуваний матеріал захоплюючими й динамічними способами;

- дозволяє моделювати абстрактні ідеї й поняття, не доторкаючись до комп'ютера, змінити модель, перенести об'єкт в інше місце екрана або встановити нові зв'язки між об'єктами;

- працювати в режимі реального часу.

Інтерактивні дошки схожі на звичайні дошки, але в той же час вони допомагають учителям використати засоби навчання легко й невимушено, перебуваючи в постійному контакті з класом.

Така дошка дозволяє учителям збільшити сприйняття матеріалу за рахунок збільшення кількості ілюстративного матеріалу на уроці, як то картинка з Інтернету або великомасштабна таблиця, текстовий файл або географічна карта. Вона стає незамінним супутником учителя на уроці, відмінним доповненням його слів.

Учні сприймають інформацію швидше, беруть участь у групових дискусіях, роблячи обговорення ще більш цікавими. Вони дозволяють їм виконувати спільну роботу, вирішувати загальне завдання, проводити перевірку знань відразу у всьому навчальному класі, організувати грамотний зворотний зв'язок “учень - вчитель”.

Для наочності можна визначити основні методи взаємодії з візуальним навчальним матеріалом:

- перетягування об'єктів:

- упорядкування (наприклад, завдання на встановлення правильної послідовності вимкнення комп'ютера);

- співвідношення (у два стовпчика розміщуються зображення об'єктів та їх опис. Потрібно

правильно зіставити об'єкт із його описом. Наприклад, складові комп'ютера або клавіші та їх призначення);

- пазли (можна використовувати на уроках узагальнення: двоє учнів або дві команди складають з фрагментів зображення якогось пристрою комп'ютера, називають його та розповідають, для чого він потрібен. Яка команда швидше й точніше виконає це завдання, та й отримує приз (цукерку, наліпку тощо));

- множини (розкласти по різних кошиках, екранах пристрої введення та виведення інформації);

- заповнення пропусків із набору заготовок;
- хрестики-нулики;
- перевірка правильності виконання завдання;
- тестові завдання (робота з шарами).

- використання зашторювання: завдання на послідовність запитань, гра «Відгадай слово» тощо.

- малювання та написи: проведення стрілочок, підкреслення, доповнення рисунків, дописування пропущених букв, цифр, слів тощо.

- вставляння мультимедіа: ілюстрування, озвучування результатів ігор, приз переможцеві, вставляння аудіо- та відеофрагментів, наприклад, для проведення фізкультхвилинки [3].

На даний момент інтерактивні технології розвиваються стрімкими темпами, тому сформулювати конкретні рекомендації дуже складно. Поза сумнівом, усіх нюансів передбачити неможливо, тим паче що технології створення інтерактивних систем активно розвиваються і постійно з'являються нові розробки в галузі як апаратного, так і програмного забезпечення.

Отже, сучасних учнів якнайкраще характеризує давнє китайське прислів'я: «Почую – забуду, побачу – запам'ятаю, зроблю сам – зрозумію». І інтерактивний урок з використанням мультимедійних технологій дає

можливість не тільки почути, щоб не забути, а й побачити, щоб запам'ятати. А далі – вдало дібраний дидактичний матеріал або інтерактивні засоби завершують процес вивчення нового матеріалу, даючи можливість виконати завдання самостійно, щоб усе зрозуміти. Ось чому використання мультимедійних технологій у навчальному процесі початкової школи є ефективним і цікавим носієм інформації для сучасних дітей.

Література:

- 1. Савчин М.** Особливості використання мультимедійних технологій у навчальному процесі початкової школи / М. Савчин // Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника. – 2017. URL: <https://conference.pu.if.ua/forum/files/30112017/3/cav.pdf>.
- 2. Моцик Р.** Мультимедійні дошки в навчально-виховному процесі початкової школи / Ростислав Моцик. – 2013. – URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/3215>.
- 3. Лавщук В. І.** Загальні прийоми використання інтерактивних дошок / В. І. Лавщук, Л. А. Лавщук / Освіта. – 2014. – URL: